

Rosa Luxemburg

Vad vill Spartakusförbundet?¹

1918

I

Den 9 november slog arbetare och soldater den gamla tyska regimen i spillror. Den vanvettiga drömmen om den preussiska sabelns världsherravälde hade förblött på slagfälten i Frankrike. Klockan klämtade för den förbrytarliga som hade anlagt världsbranden och drivit Tyskland ut i ett hav av blod. Folket, som hade bedragits i fyra år och som hade glömt kulturens plikter, heder och mänsklighet i Moloks tjänst och som hade låtit sig missbrukas till allehanda skamliga illgärningar, vaknade upp ur den fyraåriga dvalan – och fann sig stående inför avgrunden.

Den 9 november reste sig det tyska proletariatet för att kasta av sig det skavande oket. Hohenzollrarna jagades bort, arbetar- och soldatråd valdes.

Men Hohenzollrarna var aldrig något mer än den imperialistiska bourgeoisins och junkrarnas ombud. Det borgerliga klassherraväldet, det bär den egentliga skulden till världskriget – i Tyskland såväl som i Frankrike, i Ryssland såväl som i England, i Europa såväl som i Amerika. Kapitalisterna i alla länder, det är de verkliga anstiftarna av folkmordet. Det internationella kapitalet – det är till denna omättlige Baal som miljoner och åter miljoner ångande människooffer kastats i blodiga vendettor.

Världskriget har ställt samhället inför alternativen: antingen kapitalismens fortbestånd, nya krig och snar undergång i anarki och kaos eller avskaffandet av den kapitalistiska utsugningen.

I och med världskrigets slut har det borgerliga klassherraväldet förlorat sitt existensberättigande. Det är inte längre i stånd att leda samhället ut ur det fruktansvärda ekonomiska sammanbrott som den imperialistiska orgien lämnat efter sig.

Produktionsmedel har förstörts i oerhörd omfattning. Arbetskraften, den bästa och duktigaste delen av arbetarklassen har slaktats i miljontal. De överlevande möter vid hemkomsten arbetslöshetens grinande elände. Hungersnöd och sjukdomar hotar att förinta folkets kraft i roten. Statens finansiella bankrutt är ohjälplig till följd av den enorma bördan av krigsskulder.

Det finns ingen annan hjälp mot, ingen annan utväg ur, ingen annan räddning från hela detta blodiga kaos och denna gapande avgrund än socialismen. Endast proletariatets världsrevolution kan bringa ordning i detta kaos, skaffa arbete och bröd åt alla, få slut på blodutgjutelsen mellan folken och skapa fred, frihet och sann kultur åt den plågade mänskligheten. Ner med lönesystemet! Det är stundens lösning. Lönarbetet och klassherraväldet skall ersättas av kamratligt arbete. Arbetsmedlen måste upphöra att vara en klass' monopol, de måste bli allas gemensamma egendom. Inga utsugare och inga utsugna! Reglering av produktionen och fördelning av produkterna i det allmännas intresse. Avskaffande av det nuvarande produk-

¹ Spartakusförbundet var fr.o.m. den 11 november den formella beteckningen på vänsteroppositionen inom USPD. Tidigare hade oppositionen betecknats som "Gruppe Internationale" eller Spartakusgruppen efter namnet på dess illegala tidskrift "Spartakusbrieft". Ända fram till bildandet av Tysklands kommunistiska parti den 30 december 1918 tillhörde man dock formellt USPD. Det här återgivna programmet för Spartakusförbundet antogs i sina huvuddrag som KPDs partiprogram.

tionssättet, exploateringen och plundringen liksom den nuvarande handeln, som endast är ett bedrägeri.

Arbetsgivarna och deras löneslavar måste ersättas av fria arbetsskamrater! Arbetet blir ingens plåga eftersom det är allas plikt! En människovärdig tillvaro för var och en som uppfyller sin plikt mot samhället. Hungern blir inte längre arbetets förbannelse utan dagdrönarens straff!

Först i ett sådant samhälle har träldomen och hatet mellan folken utplånats i grunden. Först när ett sådant samhälle har förverkligats, skändas jorden inte längre av människomord. Först då kommer det att heta:

Detta krig var det sista.

I denna stund är socialismen mänsklighetens enda räddning. Över det kapitalistiska samhällets sammanfallande murar flammar som ett glödande menetekel orden från Kommunistiska manifestet: *Socialism eller undergång i barbari!*

II

Förverkligandet av den socialistiska samhällsordningen är den väldigaste uppgift en klass och en revolution ålagts i världshistorien. Denna uppgift kräver en fullständig omstrukturering av staten och en fullständig omvälvning av samhällets ekonomiska och sociala grundvalar.

Denna omstrukturering och omvälvning kan inte komma till stånd genom någon myndighets, kommissions eller parlaments dekret; den kan endast gripas an och genomföras av folkets massa själv.

I alla hittillsvarande revolutioner var det en liten minoritet av folket som ledde den revolutionära kampen, angav mål och riktning, och som bara använde massan som ett verktyg för att föra sina egna, minoritetens, intressen till seger. Den socialistiska revolutionen är den första i vilken den stora majoritetens intressen kan föras till seger och det endast genom den stora majoriteten arbetande.

Proletariatets massa är kallad att inte bara med klar insikt ange revolutionens mål och riktning. Den måste också själv, genom egen aktivitet, steg för steg införa socialismen i livet.

Det socialistiska samhällets väsen består i att den stora arbetande massan upphör att vara en styrd massa utan fastmer själv lever hela det politiska och ekonomiska livet och leder det medvetet under fritt självbestämmande.

Från statens högsta topp till minsta kommun måste därför den proletära massan ersätta alla de traditionella organen för det borgerliga klassherraväldet – förbundsråden, parlamenten och kommunråden – med sina egna klassorgan: arbetar- och soldatråden. Den måste besätta alla poster, övervaka alla funktioner och bedöma alla statliga behov efter det egna klassintresset och de socialistiska uppgifterna. Och endast genom ständig och levande växelverkan mellan folkmassorna och deras organ, arbetar- och soldatråden, kan deras verksamhet fylla staten med den socialistiska andan.

Den ekonomiska omvälvningen kan också bara försiggå som en process uppbyggen av proletära massaktioner. De högsta revolutionsmyndigheternas dekret om socialisering är i sig bara tomma ord. Endast arbetarklassen kan göra orden till kött genom egna handlingar. I en seg kamp mot kapitalet, ansikte mot ansikte på vartenda företag, genom massornas omedelbara tryck, genom strejker och genom att skapa stående representerande organ kan arbetarna ta över kontrollen över produktionen och slutligen faktiskt styra den.

Från att ha varit döda maskiner som kapitalisterna placerat i produktionsprocessen måste de proletära massorna lära sig att bli de tänkande, fria och självständiga ledarna över denna

process. De måste uppnå ansvarskänslan så som aktiva delar av det allmänna som ensamt besitter hela den samhälleliga rikedom. De måste utveckla flit utan företagarens piska, högsta prestationsförmåga utan kapitalistiska pådrivare, disciplin utan ok och ordning utan herravälde. Högsta idealism i intresset för det allmänna, strängaste självdisciplin och sann medborgarkänsla bland massorna är de moraliska grundvalarna i det socialistiska samhället på samma sätt som tröghet, egoism och korruption är de moraliska grundvalarna för det kapitalistiska samhället.

Arbetarmassorna kan bara förvärva alla dessa socialistiska medborgerliga dygder samt kunskapen och förmågan att leda de socialistiska företagen genom sin egen verksamhet, av egna erfarenheter.

Socialisering av samhället kan endast förverkligas genom arbetarmassornas sega och oförtröttliga kamp i hela dess bredd, på alla punkter där arbete och kapital, folket och det borgerliga klassherraväldet blickar varandra i vitögat. Arbetarklassens befrielse måste vara dess eget verk.

III

Under de borgerliga revolutionerna var blodsutgjutelse, terror och politiska mord oundvikliga vapen i de uppstigande klassernas händer.

För att uppnå sina mål behöver den proletära revolutionen ingen terror; den avskyr och hatar människomord. Den behöver inte sådana kampmedel eftersom den inte bekämpar individer utan institutioner, och eftersom den inte träder in på arenan med naiva illusioner som den i händelse av att de gick om intet skulle se sig föranlåten att blodigt hämnas. Den är inte en minoritets förtvivlade försök att med våld forma världen efter sitt ideal utan en miljonhövdad folklig massas aktion, en massa som är kallad att fullgöra en historisk uppgift och att omsätta den historiska nödvändigheten till verklighet.

Men den proletära revolutionen är samtidigt dödsringningen för all trældom och förtryck. Alla kapitalister, junkrar, småborgare, officerare, alla utsugningens och klassherraväldets profitörer och parasiter reser sig därför som en man mot den proletära revolutionen till en kamp på liv och död.

Det är vansinnigt att tro att kapitalisterna godvilligt skulle foga sig efter ett parlaments eller en nationalförsamlings socialistiska beslut, att de lugnt skulle avstå från egendomen, profiten och privilegiet att utsuga. Alla härskande klasser har segt och energiskt kämpat för sina privilegier in i det sista. De romerska patricierna och de medeltida feodalbaronerna, de engelska gentlemanerna och de amerikanska slavhandlarna, de valakiska bojarerna och sidenfabrikanterna i Lyon – alla har de utgjutit strömmar av blod, och stigit fram över lik, mord och bränder, alla har de anstiftat inbördeskrig och landsförräderi för att försvara sina privilegier och sin makt.

Som den sista utväxten av utsugarklassen överträffar den imperialistiska kapitalistklassen alla sina föregångare i brutalitet, ohöljd cynism och nedrighet. Den kommer att försvara det den håller allra högst, profiten och privilegiet att utsuga, med näbbar och klor och med de ondskefulla metoder den ådagalagt under kolonialpolitikens hela historia och under det senaste världskriget. Den kommer att riva upp himmel och jord mot proletariatet. Den kommer att mobilisera bönderna mot städerna, den kommer att hetsa de efterblivna arbetarsläkten mot det socialistiska avantgardet, den kommer genom sina officerare att föranstalta slakter på arbetare, den kommer att försöka lamslå varje socialistisk åtgärd med det passiva motståndets tusen medel, den kommer att hetsa tjugo vendée-uppror på revolutionen,² den kommer att

² Mellan 1793-96 var Vendée platsen för rojalistisk-klerikala bondeuppror mot franska revolutionen.

invitera den yttre fienden, Clemenceaus, Lloyd Georges och Wilsons bilor, i landet och den kommer hellre att förvandla landet till en rykande ruinhög än att frivilligt prisge löneslaveriet.

Hela detta motstånd måste steg för steg brytas med en stålhard näve och med hänsynslös energi. Den borgerliga kontrarevolutionens våld måste bemötas med proletariats revolutionära våld. Bourgeoisins komplotter, ränker och sammansvärjningar med den proletära massans obändiga målmedvetenhet, vaksamhet och ständigt beredda aktivitet. Kontrarevolutionens hotande fara med beväpningen av folket och avvärjningen av de härskande klasserna. Bourgeoisins parlamentariska obstruktionsmanövrer med arbetar- och soldatmassans aktiva organisation. Det borgerliga samhällets tusen maktmedel och allestädes närvaro med arbetarklassens koncentrerade och samlade makt. Det samfälliga tyska proletariats slutna front – det sydtyska och det nordtyska, städernas och landsbygdens, arbetarna och soldaterna – samverkan mellan den tyska revolutionens levande andliga ledarskap och den internationella, och utvidgningen av den proletära tyska revolutionen är det enda som förmår att skapa den bergfasta bas som framtidens byggnad kan uppföras på.

Kampen om socialismen är det våldsammaste inbördeskrig som världshistorien har skådat, och den proletära revolutionen måste förbereda sig på detta inbördeskrig genom att skaffa sig de nödvändiga verktygen och lära sig att använda dem – för att kämpa och segra.

Att den kompakta arbetande folkmassan på så sätt förses med hela den politiska makten för att fullgöra revolutionens uppgifter, innebär proletariats diktatur och därmed sann demokrati. Inte där, var löneslaven sitter jämte kapitalisten och lantarbetaren jämte junkern för att i förljugen jämlikhet parlamentariskt debattera livsfrågorna, utan där, var den miljonhövdade proletära massan tar hela statsmakten i sin valkiga näve för att som Tor med sin hammare slå den härskande klassen i huvudet, endast där finns demokrati utan bedrägeri.

För att sätta proletariats i stånd att fullfölja dessa uppgifter kräver Spartakusförbundet:

I Omedelbara åtgärder för att säkerställa revolutionen

1. Avväpning av hela poliskåren, samtliga officerare likväl som de icke-proletära soldaterna, avväpning av alla medlemmar i de härskande klasserna.
2. Arbetar- och soldatrådets beslagtagande av alla vapen- och ammunitionsförråd samt rustningsindustrier.
3. Beväpning av hela den vuxna manliga proletära delen av befolkningen som *arbetarmilis*. Bildandet av ett *Rött garde* av proletärer som den aktiva delen av milisen för att ständigt försvara revolutionen mot kontrarevolutionära komplotter och sammansvärjningar.
4. Upphävande av officerarnas och underofficerarnas befälsrätt. Den militära kadaverdisciplinen ersätts av soldaternas frivilliga disciplin, manskapen väljer alla förtroendemän och har rätt att avsätta dem när som helst. Militärdomstolarnas myndighet upphävs.
5. Officerarna och kapitulanterna avlägsnas från alla soldatråd.
6. Den gamla regimens alla politiska organ och myndighetspersoner ersätts av arbetar- och soldatrådets betrodda representanter.
7. Tillsättandet av en revolutionstribunal som dömer de huvudansvariga för kriget och dess förlängning, de bägge Hohenzollrarna, Ludendorff, Hindenburg, Tirpitz och deras medskyldiga, liksom alla sammansvurna kontrarevolutionärer.
8. Omedelbart beslagtagande av alla livsmedel för att säkerställa folkets försörjning.

II På det politiska och sociala området

1. Avskaffande av alla delstater; en enhetlig tysk socialistisk republik.

2. Avskaffande av alla parlament och kommunråd. Deras funktioner övertas av arbetar- och soldatråden och deras utskott och organ.
3. Hela den vuxna arbetarklassen av bägge könen i städerna och på landsbygden väljer företagsvis arbetarråd, och manskapen, exklusive officerare och kapitulanter, väljer soldatråd. Arbetarnas och soldaternas rätt att när som helst avsätta sina representanter.
4. Arbetar- och soldatråden i hela riket väljer sina delegerade i *centralrådet*, som skall välja ett *verkställande utskott* som den högsta lagstiftande och verkställande makten.
5. Centralrådet sammanträder inledningsvis minst var tredje månad – varje gång med nyval av de delegerade – för att utöva löpande kontroll över verkställande utskottets verksamhet och för att skapa en levande kontakt mellan arbetar- och soldatrådens massor i riket och de högsta regeringsorganen. De lokala arbetar- och soldatråden har rätt att omedelbart avsätta och ersätta sina representanter i centralrådet om dessa inte handlar i sina uppdragsgivares anda. Det verkställande utskottet har rätt att utnämna och avsätta folkombuden såväl som de centrala ämbetsmännen och myndigheterna.
6. Avskaffande av alla ståndsskillnader, ordnar och titlar; könen fullständiga rättsliga och sociala jämställdhet.
7. Genomgripande sociallagstiftning och förkortning av arbetstiden för att stävja arbetslösheten samt sex timmars arbetsdag med hänsyn till arbetarklassens kroppsliga försvagning till följd av världskriget.
8. Omedelbar genomgripande omgestaltning av försörjnings-, boende-, hälso- och skolväsendet i den proletära revolutionens anda och mening.

III De närmaste ekonomiska kraven

- 1 Konfiskering av alla dynastiers förmögenheter och inkomster för det allmänna.
2. Annullering av statens och andra offentliga skulder liksom samtliga krigslån, undantaget förbindelser av en storlek som arbetar- och soldatråden skall fastställa.
3. Beslagtagande av alla större och medelstora jordbruksegendomar, grundandet av socialistiska jordbrukskollektiv under enhetlig central ledning i hela riket. Mindre jordbruk förblir i innehavarnas ägo tills de frivilligt ansluter sig till de socialistiska kollektiven.
4. Rådsrepubliken beslagtar alla banker, gruvor och bruk såväl som alla storföretag inom industri och handel.
5. Konfiskering av alla förmögenheter över ett visst belopp som centralrådet fastställer.
6. Rådsrepubliken övertar hela det offentliga kommunikationsväsendet.
7. Val av driftsråd på alla företag, vilka i samförstånd med arbetarråden skall ordna företagets inre angelägenheter, reglera arbetsförhållandena, kontrollera produktionen och slutligen överta driftsledningen.
8. Tillsättandet av en central strejkkommission som i ständig samverkan med driftsråden skall försäkra den påbörjade strejkrörelsen i hela landet om en enhetlig ledning, socialistisk inriktning och kraftfullt stöd genom arbetar- och soldatrådens politiska makt.

IV Internationella uppgifter

Omedelbart upptagande av förbindelser med broderpartierna utomlands för att ställa den socialistiska revolutionen på en internationell grund och gestalta och säkerställa freden genom världsproletariatets internationella förbrödring och revolutionära resning.

V Det vill Spartakusförbundet!

Och eftersom det vill det, eftersom det är revolutionens pådrivare och socialistiska samvete, hatas, förföljs och baktalas det av alla öppna och fördolda fiender till revolutionen och proletariatet.

Korsfäst honom! skriker kapitalisterna som darrar vid kassakistorna.

Korsfäst honom! skriker småborgarna, officerarna, antisemiterna och bourgeoisins presslakejer som darrar kring det borgerliga klassherraväldets köttgrytor.

Korsfäst honom! skriker Scheidemann & Co, vilka som Judas Iskariot har sålt ut arbetarna till bourgeoisin och darrar kring sitt politiska herraväldes silverpenningar.

Korsfäst honom! upprepar som ett eko de besvikna, bedragna och utnyttjade skikten inom arbetarklassen och bland soldaterna, som inte vet att de rasar mot sitt eget kött och blod när de rasar mot Spartakusförbundet.

I hatet och förtälet av Spartakusförbundet förenar sig allt som är kontrarevolutionärt, folkfientligt, antisocialistiskt, tvetydigt, ljusskyggt och dunkelt. Det bekräftar bara att revolutionens hjärta bankar i det, att framtiden tillhör det.

Spartakusförbundet är inget parti som vill nå makten genom eller över arbetarmassorna. Spartakusförbundet är bara proletariatets mest målmedvetna del, som vid varje steg upplyser arbetarklassens breda massa om de samhälleliga uppgifter som skall lösas, som i varje enskilt stadium av revolutionen företräder det socialistiska slutmålet och som i alla nationella frågor företräder den proletära världsrevolutionens intressen.

Spartakusförbundet vägrar acceptera att regeringsmakten delas med bourgeoisins hantlangare, Scheidemann och Ebert, eftersom det i en sådan samverkan ser ett förräderi mot socialismens grundsatser, en förstärkning av kontrarevolutionen och en förlamning av revolutionen.

Spartakusförbundet vägrar även att komma till makten bara för att regeringen Scheidemann-Ebert drivit ekonomin till ruinens brant och att de oavhängiga hamnat i en återvändsgränd genom samarbetet med dem.

Spartakusförbundet kommer aldrig att överta regeringsmakten på annat sätt än genom den klara och otvetydiga viljan hos den stora majoriteten av den proletära massan i hela Tyskland, aldrig på annat sätt än i kraft av deras medvetna samtycke till Spartakusförbundets perspektiv, mål och kampmetoder.

Endast stegvis, på egna bittra erfarenheters Golgataväg, genom nederlag och segrar kan den proletära revolutionen uppnå full klarhet och mognad.

Spartakusförbundets seger infinner sig inte i början utan i slutet av revolutionen: Den är identisk med det socialistiska proletariatets och de miljonhövdade massornas seger.

Upp proletärer! Till kamp! Det gäller att erövra en värld och att kämpa mot en annan. I denna sista klasskamp i världshistorien för mänsklighetens högsta mål gäller det att kämpa mot fienden enligt mottot: Tummen i ögat och knät i bröstet!

Spartakusförbundet

Die Rote Fahne (Berlin) Nr 29, 14 dec. 1918.